

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194

Dvoboj svetov:

Izkoriščevalci in izkoriščanci

Tisti, ki danes dele svet v dva tabora z versko-svetovnonazorskega vidika, utegnejo biti v hudi zmoti. To moramo ugotoviti. Dokazuje pa pravilnost in točnost naše trditve že sama okolnost, da se v političnem in gospodarskem delu često znajdejo v istem taboru prav različno versko usmerjeni ljudje, oziroma narodi, n. pr. kristjani, muslimani in budisti.

Že med vojno se je pokazala taka grupacija: Avstrija (katoliška) Nemčija (protestantska) Turčija (muslimanska). Poleg teh glavnih verstev so bili v zgoraj navedeni skupini držav še posamezni pripadniki drugih ver (pravoslavni itd.).

Enaka, oziroma še mnogo večja zmes verstev je bila na strani antante, kjer so poleg zgoraj označenih verstev bile zastopane z Japonci in različnimi narodi iz kolonij številne verske skupine in ločine krščanskih in tudi nekrščanskih veroizpovedi.

In vendar je takrat kristjan streljal na kristjana, budist na budista, musliman na muslimana. Mešane so bile tudi narodnosti in vendar ljudi to ni oviralo (vsaj v zadostni meri ne), da se ne bi borili drug proti drugemu.

To treznemu presojevalcu razmer dokazuje, da niti verski niti narodnostni ali plemenski čut ne pomenita

Gibalne sile

v svetovnem razvoju, ampak odločajo drugi oziri, ki so postali tako močni, da zgoraj označena prevladujejo in nekako prekršče.

Svetovna slika glede tega danes ni bistveno nič drugačna kakor je bila med svetovno vojno. Na vseh, med seboj nasprotujočih si straneh vidimo v istem taboru združene pripadnike raznih verstev in različnih narodov, ki se vendar politično vzlic tej različnosti prav dobro razumejo. Še več! Vidimo celo, da politične stranke z izrazito versko podlago dvignejo včasih na visok položaj ljudi, ki bi jih morali kot verniki radi njih verskega odpadništva in nezvestobe brezpogojno odkloniti in zavreči.

Po vsem tem je v uvodu izrečena misel, da se danes svet ne deli v tabore po veri (kristjani in antikristi), ampak po nečem drugem, popolnoma točna. Nastane pa vprašanje:

Kaj je gibalna sila sveta?

Odgovor na to vprašanje je sila preprost. Glasi se: Kruh in oblast — ali bolj široko povedano: gospodarsko in socialno vprašanje.

Spet moramo naglasiti, da kaže močno enostransko in celo nad vse pristransko pojmovanje, kdor trdi, da je vzrok današnje svetovne gospodarske krize — brezverstvo. Ta dela nepristranski resnici enako krivico, kakor bi je delal tisti, ki bi trdil, da je vzrok vsega huđega — vernost. Niti eno niti drugo ni resnično. Saj vendar vemo, da so narodi že v pradavnih dobah, preden se je moglo komu kaj sanjati o naši veri ali neveri, dosegali in često dosegli visoke stopnje blagostanja in tudi občutili bič hudih gospodarskih kriz. O tem nam ve mnogo povedati zgodovina Grkov, Perzicev, Babiloncev, Kitajcev, Inkov in drugih narodov, da niti ne omenimo zgodovine Izraelcev samih, ki nam je vsaj v obrisih vsem znana iz svetopisemskih zgodob.

Kaj je torej vzrok krize?

Vzrok krize je vselej bil in je tudi danes napačna, da ne rečemo naravnost krivična razdelitev dobrin, napačno razmerje posesti in predaleč segajoča, torej presvobodna, premalo omejena lastninska pravica.

V načelu moramo brez dvoma vsakomur priznavati pravico, da s sadovi svojega dela do neke meje ravna kakor ve in zna. Lahko jih kopiči v obliki takega ali takega premoženja, lahko jih pa tudi razsplje v obliki dobrotelosti v dobrem ali pa potratnosti v slabem pomenu. Kakor rečeno, pa je treba, oziroma je mogoče priznati to osebno pravico posamezniku samo do neke meje.

Kje je meja?

Če človeka pojmuje kot socialno bitje, ali bolje rečeno kot socialno — družabno bitje, je to meja osebne lastninske svobode navzgor in navzdol kaj lahko določiti: Gibati se sme v takem okviru, da poedinec ne more niti s svoje grabežljivostjo niti s svojo potratnostjo škodovati družbi.

Vprav zato, ker ta meja ni bila določena, je nastalo sedanje gorje. Posameznik je smel že v fevdalni dobi neomejeno kopičiti lastnino, oziroma premoženje (veleposestva), ko pa se je bolj in bolj razvil, izpopolnil in razrastel denarni sistem, pa denar (kapitalizem).

Kakor pa je na eni strani denar najbolj gibljiva, prožna in praktična oblika premoženja, tako je po drugi strani v svojih kapitalističnih izrodkih

naivečje gorje

človeške družbe. Radi neomejene osebne lastninske pravice je namreč družba šla tako daleč, da je posameznikom, skupinam takih

poedincev in družbam dovolila neomejeno izkoriščanje nepremožnih delovnih množic na kmetih in v tovarnah — z denarjem. Na drugi strani pa je družba spet mirno gledala, kako je posameznik, če je iz kakršnih koli vzrokov izgubil svoje imetje, makar od gladu poginil sredi ceste.

Prvo in drugo je krivica, ki se mora prej ali slej maščevati. In danes se nad človeško družbo maščujeta obe ti dve krivici.

Odpor

Proti tema krivicama, ki vsebujejo brez števila bolnih spremnih pojavov v človeški družbi, je nastajal že zdavnaj odpor. Ta odpor pa ni verskega, ampak socialno-gospodarskega značaja. Kolikor je kje v svoj vrtnec potegnil tudi verske organizacije ali njene predstavnike ali dostojanstvenike, tega ni kriva niti vera niti brezverstvo. Tega je pač kriva samo okolnost, da v današnji zamočanosti ustroja človeške družbe marsikdaj in marsikje ni mogoče verskih organizacij ločiti, oziroma oddeliti od drugih družabnih edinic, pripadnikov te ali one vere pa že celo ni mogoče izbrisati iz tega ali onega gospodarskega sistema. Za to je razumljivo in skoraj nujno, da na eni strani član verske družbe pride v praktičnem gospodarsko socialnem delovanju v navzkrižje s teoretičnimi načeli in nazori verske družbe, h kateri se prišteva, na drugi strani pa se odpor zatiranih množic radi takih oseb in osebnosti obrne hkratu kje proti verstvu, čeprav prvotno ni bil proti njemu naperjen.

Če torej današnja trenja v človeški družbi gledamo s tega vidika, potem lahko razumemo (čeprav ne soglašamo z njimi) tudi one pojave, ki bi nam sicer ostali nerazumljivi. Razumeli bomo, da se danes suče vsa borba samo okrog ene osi:

Gospodarska premoč — nemoč

Kapitalist ki je danes na svetu v gospodarski in seveda tudi socialni premoči, noče dati svojih vajeti iz rok. Obdržal in povečal bi rad svojo oblast in si ne dela težke vesti z vprašanji, če je to človeštvu v blagor ali v pogubo.

Na drugi strani je gospodarsko izmožgani in opešani, socialno do dna ponižani delovni človek: kmet, ročni in duševni delavec, obrtnik, ki hoče na vsak način porušiti to krivično razmerje v človeški družbi in vrniti kapital prvotnemu in pravemu namenu, namreč koristi človeštva.

To je boj, to sta resnično dva svetova, ki sta med seboj nepomirljiva.

V ostrem, zagrizenem boju, kakor je ta, je seveda razumljivo, da ljudje ne izbirajo sredstev. Razumljivo je tudi, da pade marksizem po kom kak nezasužen udarec. Na tem pač ni mogoče ničesar spremeniti.

In vendar se človeku nehote vsiljuje vprašanje: Kako človeštvu pomagati iz te velikanske zmede? Saj vendar vemo, da boj pogoltne neštete sil, ki bi se sicer lahko v življenju koristno in uspešno uveljavljale. Boj uniči brez števila dobrin, od katerih nima nobena stran prav nobenega haska. Ali proti takemu uničevanju in razdiranju res ni nobenega leka?

Ne fašizem, ne komunizem — ampak naravni red

Na to vprašanje moramo takoj odgovoriti, da obstoja krepko in uspešno zdravilo za vse rane današnje človeške družbe. Tega zdravila pa nam ne moreta nuditi niti fašizem niti komunizem, ampak samo — zdrav naravni red.

V eni prejšnjih števil našega lista smo že povedali, da sta si fašizem in komunizem kot dve skrajnosti v marsičem bistveno sorodna. Boj med njima torej ni toliko načelnega kot pa politično-spekulativnega značaja. V tem boju torej ne gre za blagor človeštva, ampak za — oblast. Saj hočeta fašizem in komunizem iz države ustvariti nekako božanstvo, nekako nedotakljivo silo, ki je prav za prav sama sebi namen. Oba ta dva tabora sta v začetku svojega delovanja s čvrsto organizirano manjšino zavladala pomajkljivo ali razcepljeno organizirano — večino. Šlo je torej v prvi vrsti za — oblast. V kolikor je torej ena ali druga teh dveh sil storila dobrega v krajih, kjer vladata, sta to pač storili zato, da sta se mogli vzdržati — na oblasti.

Po našem mnenju je to v nasprotju z naravnim redom, ki je in mora biti vsemu življenju in torej tudi človeku in človeški družbi prvi in najvišji zakon.

V naravnem redu pa ne vidimo nameravanega razdiranja in rušenja, ampak sodelovanje in medsebojno podpiranje. V živalskem in rastlinskem svetu bi za to trditev lahko našli brez števila primerov. Če je torej slovenski pesnik Dragotin Kette vzkliknil v svojem sonetu »Na očetovem grobu«: — Življenje je sovraštvo, večni boj — je treba ta vzklik prejeti kot krik ranjene duše, ki je občutila bolne zablode človeške civilizacije.

Če pa vemo, da je nekaj bolnega, silno bolnega v ustroju človeške družbe, če smo dalje ugotovili, da je ta bolezen izključno gospodarsko-socijalnega značaja, potem se moramo pač nujno v gospodarsko-socijalnem oziru vrniti k naravnemu redu. Vprav Slovani pa smo tista človeška veja, ki je v svoji prvotni kulturi imela tako socijalno in gospodarsko ureditev družbe, ki naravnemu redu najbolj odgovarja. To je bila

Zadruga

V pravi zadrugi ni medsebojnih bojev in izkoriščanja, ampak velja načelo medsebojnega podpiranja in pomoči. Vsako lahko razvija svoje posebne sposobnosti, ima pri tem sam korist, a je vendar glavna korist namenjena splošnosti. Nihče pa ne more svojih posebnih sposobnosti tako izkoristiti, da bi z njimi zadušil ostale zadrugne člane.

Zadruga je torej edina doslej znana gospodarska oblika, ki navzgor in navzdol stavi osebni lastnini, osebni pohlepu in grabljivosti, pa tudi osebni potratnosti in lakomnosti take meje, da ne more posameznik izkoriščati skupnosti, a tudi ne sam osebno propasti.

Naše zahteve

Ker je torej zadruga gospodarska in socijalna oblika, ki je najbližja naravnemu redu, zato zlasti slovansko kmetstvo zahteva, da država kot najvišja predstaviteljica organizirane družbe z vsemi sredstvi podpira zadrugno gibanje, zadrugno vzgojo in zadrugno miselnost.

Zlasti mi se ne moremo naslanjati niti na fašistični niti na komunistični družabni red. Brez dvoma ima vsak od teh kaj dobrega v sebi. Te dobre lastnosti lahko zajamemo in prevzamemo ali posnamemo, nujno pa jih moramo uvrstiti in podrediti zadrugnemu okviru, ako hočemo imeti kaj koristi od njih.

Zato naglašamo: V borbi dveh svetov smo vprav mi Slovani poklicani, da pokažemo svetu izhod iz krvave slepe ulice, kamor je zabredel. Treba je samo jasnega gledanja,

brezkompromisne odkritosrčnosti in nekaj požrtvovalne vztrajnosti, pa bomo lahko dosegli svoj cilj.

Pri nas imamo tu in tam še ohranjeno zadrugništvo v svoji prvotni, naravni gospodarsko-socijalni obliki. Tega je treba temeljito proučiti in ga izpopolniti z izkušnjami in pridobitvami sedanje zadrugne vede z oziranjem na moderno svetovno gospodarstvo.

Ali bi to bil korak nazaj?

Nikakor ne! To bi samo pomenilo očiščenje lastne gospodarsko-socijalne podobe od tuje navlake, ki nam jo je nagrmadil fevdalizem in za njim kapitalizem.

V zadrugi je dovolj prostora, dela in kruha za vse, v zadrugi ni ugodnih tal za izkoriščanje, zato pa vodi pot iz boja dveh svetov, iz boja med izkoriščevalci in izkoriščanci edino v — zadrugo, če hočemo rešiti sebe in svet.

Pred dokončno ureditvijo kmet- skih dolgov

Vsebina načrta uredbe

Za kmečke dolgove se ne bodo smatrali dolgovi ki so nastali na podlagi blagovnega kredita in ne presegajo 500 Din, kakor tudi ne stari blagovni dolgovi, ki so nastali že pred 20. oktobrom 1930 in niso bili pretvorjeni v menične dolgove. Nadalje se za kmečke dolgove ne bodo smatrali dolgovi, ki so nastali na podlagi podedovanja. Kakor doslej, ne bodo določbe uredbe veljale za kmečke dolgove pri Narodni banki, Državni hipotekarni banki in Privilegirani agrarni banki.

Banke, samoupravne hranilnice, zadruge in zadrugne zveze prenesejo vse svoje kmečke terjatve na Privilegirano agrarno banko, ki bo na račun države prevzela ureditev in likvidacijo teh dolgov. Privilegirana agrarna banka bo denarnim zavodom 50 % cediranih terjatev nasproti zaščitenim kmetom priznala na tekočem računu. PAB bo izplačala denarnim zavodom teh 50 % kmečkih dolgov v 14 letih v enakih letnih obrokih, obrestovala pa jih bo po 3 % letno. Načelje bodo dobili denarni zavodi za 25 % odstopljenih terjatev od Privilegirane agrarne banke državne 3odstotne obveznice, ki se bodo amortizirale v 20 letih. Zadnjih 25 % bo moral utrpeti denarni zavod iz svojih sredstev. Če pa te izgube zavodu ne bo mogoče odpisati iz sredstev rezervnega fonda in polo-

viče glavnice, tedaj bo znesek odpisa, ki bo presegal rezervni fond in polovico glavnice povrnila država zavodu prav tako v državnih obveznicah. Obresti, ki so nastale pred 20. aprilom 1932, se prištejejo k vsoti dolga in se upoštevajo tudi pri znižanju dolga.

Dolgovi do 25.000 Din se bodo kmetu odpisali na polovico. Dolgovi nad 25.000 Din pa se bodo le deloma odpisali glede na imovinsko stanje dolžnika. Znižanje teh dolgov ne bo smelo biti večje nego 30 %. Dolžniki, katerih dolgovi presegajo polovico vrednosti posestva, pa bodo lahko zahtevali, da se jim znižajo dolgovi prav tako na polovico. Kmetje bodo morali dolgove odplačevati Privilegirani agrarni banki.

Dolgovi nasproti privatnim osebam bodo urejeni takole: Trgovcem in obrtnikom bodo morali zaščiteni kmečki dolžniki odplačati blagovne dolgove brez odpisa v 12 letih, toda tudi brez obresti. Prvi obrok zapade 15. novembra t. l. Kmečki dolgovi nasproti drugim privatnim upnikom pa se znižajo za 50 %, preostalih 50 % pa bodo morali kmetje plačati v 12 letih z 1 % obresti.

Ker bo Privilegirana agrarna banka prevzela le kmečke dolgove od denarnih zavodov, bodo kmetje dolžniki odplačevali Privilegirani agrarni banki le dolgove, ki so jih prej imeli pri denarnih zavodih, privatnikom pa bodo morali dolgove odplačati neposredno.

Kdo bo gospodar?

Kakor smo bili od nekaj vajeni, tako je v splošnem pri nas na deželi še danes v navadi, da prevzame za očetom gospodarstvo najstarejši sin. Ta v tradiciji ukoreninjena navada je pri poljedelskih narodih precej splošna in je na nižji stopnji civilizacije brez dvoma tudi pomembna. Najstarejši sin je imel največ prilike, opazovati očetovo delo in se še pod njegovim vodstvom na podlagi skušnje učiti od njega. Tako je bil po nekdanjem sistemu najstarejši sin res hkratu tudi najbolj usposobljen za prevzem gospodarstva.

S tem smo pa že tudi prišli v stvari do jedra. Pri prevzemanju oziroma vodstvu samostojnega gospodarstva ne gre torej za starost, ampak za sposobnost.

Gospodarske razmere med nekdanj in danes so se v marsičem temeljito spremenile. Življenjska tekma je vedno hujša in ostrejša, vas ni več od sveta ločena enota zase, ampak je v marsikaterem oziru le bistveni sestavni del gospodarskih enot, ki se vedno večajo in širijo ter gredo v svojem razvoju vedno bolj v smer svetovnega.

Vprav radi tega razširjenega obsega v delokrogu gospodarske pomembnosti kmetijskega življa pa rastejo tudi posameznemu podeželskemu gospodarju vedno večje naloge in stavi življenje, to se pravi uspešno vodstvo gospodarstva nanj vedno večje zahteve.

Danes nikakor ni dovolj, da sin zna in razume to, česar se je mogel naučiti pri očetu. Znanost zlasti na polju tehnike in sploh prirodoslovske ved silno naglo napreduje. Vedno nove iznajdbe na polju tehnike silijo človeka, da se jih poslužuje in izkorišča, če hoče ostati na vrhu. Enako je z izsledki kemije in naravoslovja (umetna gnojila, proučevanje zemeljskih tal, vzgajanje novih rastlin: žitaric, gomolnic, drevja itd.) Vse to mora kmetijski gospodar sledovati, poznati in na svojem posestvu primerno uvajati, ako noče, da mu drugi, naprednejši gospodarji ne zrastejo čez glavo.

Ni pa dovolj, da gospodar na svojem posestvu uvaja vse pridobitve omenjenih ved, ampak jih mora znati tudi primerno in za gospodarstvo donosno izkoristiti, torej vnovčiti. Kaj mu

Slaba navada!

Imamo tudi cenejše milo — tukaj prosim!

Da — moram varčevati!

To milo pa res ni prav nič izdatno — moram pošteno mencati!

To se mojemu perilu ne more pripetiti!

S čim pa pereš svoje perilo?

Napačno je varčevati pri milu — na škodo perila. Manj vredna mila škodujejo tkaninam. Samo zares dobro jedrnatu milo pere perilo temeljito in prizanesljivo.

SCHICHTOVO MILO JELEN
varje perila

ZAINAMAKANJE
IZ SKRATNICE

pomagajo najlepši in najboljši pridelki, če jih nima komu prodati ali jih pa proda po slabi ceni, torej v izgubo?!

Takih in podobnih nalog in vprašanj stavi življenje kmetškemu gospodarju vsak dan sproti brez števila. Zato pa je potrebno, da se tisti, ki naj nekoč prevzame očetovo gospodarstvo, teoretično in praktično zato vsestransko izvežba in izobrazi. Zato ostani na očetovem domu

najboljši sin

brez ozira na to, kateri po vrsti je glede rojstne letnice. Danes mora biti po vsem, kar smo omenili, kmetški gospodar hkratu tudi temeljito podkovan trgovec, zadružnik in sploh javni delavec. Le na ta način bo mogoče podeželje osamosvojiti, dvigniti in mu priboriti vodilno vlogo v življenju.

Enkrat za vselej mora pasti merilo, češ: »No, tale ni za svet, je preplah, bolj počasi misli, se težko uči itd., tale naj bo doma. Za dom bo že dober.«

To je usodna in nevarna zmeta. Vprav za dom, za gospodarstvo tak človek ni dober in ni primeren. Saj bo s svojo nesposobnostjo upropastil dom in družino, oba temelja življenja in napredka! Bil bi mogoče prav dober delavec, bil bi uporaben marsikje na podrejenem, nikakor pa ne na vodilnem položaju. Kajti pomisliti je treba, da je kmetija v ožjem pomenu isto, kar je v širšem občina, banovina ali država. Kdor stoji na čelu kmetije, kdor je njen gospodar, je hkratu njen — vladar!

Ker pa je položaj tak, mora vsak kmetški gospodar stremeti za tem, da si vzgoji in izbere dobrega, polnovrednega naslednika. Treba je zato po domačem pouku in izvežbanosti poslati sinove, ki smo jih namenili za bodoče gospodarje.

v kmetijske šole

in jim omogočiti čim širšo in temeljitejšo izobrazbo. Treba jih je pošiljati na vzorna posestva, da tam vidijo tako rekoč na terenu sodobno gospodarstvo. Treba jim je omogočiti trgovsko orientacijo, treba jih je navajati k samozobrazbi. To je dota, brez katere danes tudi zemlja ne pomeni dosti več kot — nič. Gospodar, ki sinu odreče to doto, izpodkopa lastni domačiji temelje in je torej kriv, če bo nekoč ona prešla v tuje roke, njegov lastni rod pa s trebuhom za kruhom po svetu.

Kje je gospodar, ki bi svoji zemlji in svemu rodu želel tako bodočnost?!

Španski duhovnik o španskih razmerah

V Madridu je govoril katoliški duhovnik Garcia Morales in dejal med drugim, da se mora vsak kristjan sramovati, če v sedanjem boju med bogatim in siromašnim najde duhovnike, ki oznanjajo krščanski nauk o ubožtvu, na strani bogatinov.

Zanimivo je, kar je rekel ta katoliški duhovnik škofom, namreč: »Če bo nova španska kultura ateistična (brezbožna), ne obtožujte lajiške šole ali ruske propagande, ampak iščite krivdo pri sebi! Vi ste imeli v Španiji stoletja v rokah vso oblast in denar.«

Doma in drugod

Teden domače politike

Razveljavljene občinske volitve

Nedavno so se vršile občinske volitve v Dvoru pri Žužemberku. Izid volitev je bil sledeči: lista JRZ je dobila 146 glasov, nasprotna lista pa 143 glasov. Razlika je bila 3 glasov. Za listo JRZ so trije glasovali s pooblastili, česar pa zakon ne dovoljuje. Nekateri volilci so se pritožili zaradi tega na upravno sodišče v Celju, ki je tožbi ugodilo in občinske volitve v Dvoru pri Žužemberku razveljavilo. Volitve se bodo morale vršiti še enkrat.

Združena opozicija

K beograjski združeni opoziciji so pristopile nove skupine bivših socialnih demokratov, ki jih vodi Života Milojković in prof. Nedeljko Divac.

Prekomasacija občin

S kraljevim ukazom se na predlog notranjega ministra na osnovi člena 5. in 6. zakona o občinah izločijo v srezu Maribor levi breg iz občine Senarska bivše občine Sv. Benedikt. Sv. Trije kralji in Trotkova ter iz občine Ščavnica bivši občini Drvanja in Ihova ter se iz teh bivših občin osnuje nova občina Sv. Benedikt v Slovenskih goricah s sedežem istotam.

Z drugim ukazom se v črnomeljskem srezu kraja Dragoše in Griblje izločita iz občine Adlešič in priključita občini Gradac.

Delna razrešitev občinskega odbora v Litiji

Te dni so bili razrešeni svojih funkcij predsednik litiške občine g. Fr. Lajovic in nekateri člani uprave kot občinski dobavitelji.

Občinske posle je prevzel član uprave gospod Luka Bizjak.

Prva razrešitev občinske uprave v Litiji je bila izvršena že letošnjo pomlad. Tozadnja tožba na upravno sodišče še ni bila rešena. Tudi proti drugi razrešitvi se bodo prizadeti člani občinskega odbora pritožili na upravno sodišče.

Zbor bivših demokratov

se je vršil v nedeljo v Zaječaru. Glavni govornik je bil g. Ljuba Davidović. V svojem govoru je rekel, da vidi rešitev iz sedanjih težkih razmer edino le v svobodi in demokraciji. Spomnil se je tudi nedavno umrlega Pribičevića, Pašića in drugih velikih srbijanskih politikov, ki jim je priznal velike zasluge za narod in državo.

Združena opozicija

je priredila preteklo nedeljo več zborovanj v moravski in vrbaski banovini. Zborovanja potekajo v miru in dostojno na strani vlade in opozicije, kakor se spodobi politično zrelemu narodu.

Obnavljanje JNS

Po Bosni in Hercegovini sklicujeta sestanke narodna poslanca Milan Božić in Ante Kovač ter obnavljata organizacije JNS.

Svetozar Pribičević

V Pragi je 15. t. m. umrl, kakor smo na kratko že poročali, vodja nekdanje Samostojne demokratske stranke Svetozar Pribičević, ki je eden najbolj tragičnih likov v jugoslovanski politiki.

... po »Jutrue

V predvojnem in medvojnem času je bil Pribičević kakor granit, ob katerem se je okrušila marsikaka ostrina avstroogrskih trinogov, naperjena proti južnim Slovanom tedanje monarchije. V tem boju se je Pribičević zjeklenil, v njem pa je tudi otopel.

Tragična krivda njegova je torej v tem, da je miselnost, ki je bila v bojih proti silni avstroogrski premoči nujno potrebna, prenesel in hotel uveljaviti v realni jugoslovanski politiki. Bil je vnet zagovornik integralnega (popolnega) centralizma in enakega jugoslovanskega nacionalizma.

V tem svojem stremljenju in prizadevanju je mnogo pogrešil, ker pač ni razumel nove dobe in je ni notranje doživel.

Niti njegov preokret v Kmetško demokratsko koalicijo ni mogel teh napak popraviti. Pribičević je pač pokazal mnogo dobre volje, kar pa je v politiki premalo.

Tragični dogodki v parlamentu in smrt obeh Radićev in poslanca Basarička so končno pripeljali do šestojanuarskega režima. Pribičević se je umaknil in odšel leta 1933. v inozemstvo.

Morda bi bil razvoj dogodkov tega moza še kdaj priklical v domovino. Morda je njegova borbena in ognjevitava natura zunaj ob mirnejšem gledanju naših razmer našla nove zrelosti in novih pobud, ki bi lahko domovini koristile?

Smrt je vse prekrizala. In ob grobu tega moža se sklanjamo v popolnem priznavanju njegovih zaslug. Enako smo tudi prepričani, da so njegove zablode izvirale iz želje, koristiti domovini. Kmetske miselnosti sicer ni mogel nikdar zajeti in je ne pojmovati. Kljub temu nam je v časti njegov spomin za vse, kar je storil domovini dobrega.

Občinske volitve

Preteklo nedeljo so se vršile po nekaterih občinah v Dravski banovini nadomestne občinske volitve. Rezultati volitev so bili naslednji:

Ponikva: Volilnih upravičencev 770, volilo jih je 422. Opozicija 254 glasov (16 odbornikov), JRZ 168 glasov (2 odbornika).

Gornji Logatec: Opozicijska lista 123 glasov (15 odbornikov), JRZ 117 glasov (3 odbornike).

Devica Marija v Polju: Opozicijska lista 427 glasov (5 odbornikov), JRZ 507 glasov (25 odbornikov).

Planina: Opozicijska lista Kiauta 123 glasov (3 odbornike), Blažon 40 glasov (nobenega odbornika), JRZ 157 glasov (15 odbornikov).

Tuhinj: Opozicijska lista 125 glasov (1 odbornik), JRZ 221 glasov (17 odbornikov).

St. Vid pri Grobelnem: Opozicijska lista 62 glasov (1 odbornik), JRZ 193 glasov (17 odbornikov).

Dobrunje: Opozicijska lista 283 glasov (3 odborniki), JRZ 553 glasov (27 odbornikov).

Šmarje pri Jelšah: Opozicijska lista 141 glasov (1 odbornik), JRZ 687 glasov (29 odbornikov).

Direktorja Juga so našli

Skoraj pred enim mesecem je odšel neznanokam direktor ženske realne gimnazije v Ljubljani g. A. Jug. Takoj so se razširile o njem raznovrstne govorice. Povsod so ga iskali in šele v ponedeljek so ga našli mrtvega v Goričanah pri Medvodah v bližini posestnika Dolinarja. Izvršil je samomor.

Ravnatelj Jug je bil požrtvovalen javni delavec, ki je bil znan po vsej Sloveniji. Udeleževal se je v kulturnih in nacionalnih organizacijah in bil priljubljen med svojimi prijatelji.

Agrarna reforma v Nemčiji

Na kongresu narodne socialistične stranke v Nürnbergu je med drugim objavil nemški kancler Hitler, da se bo tudi v Nemčiji izvedla agrarna reforma in da bodo junkerska veleposestva razdeljena med male kmete.

Kakor se vidi, morajo k tej največji socialni reformi povojne dobe pristopati tudi fašistične države, čeprav so zaščitnice veleposestev in velekapitala. Kajti brez teh velikih reform je nemogoče urediti in pomiriti gospodarske in socialne razmere, ki so se v povojni dobi tako zelo zaostriale.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

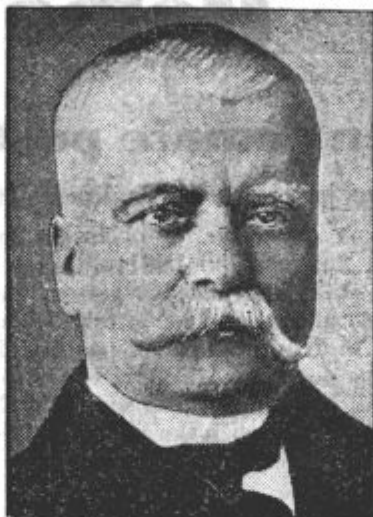
Zunanje - politični pregled

Kaj se je zgodilo v zunanjem svetu? Mnogo in nič.

Španija

je še vedno kocka, o kateri ne vemo, kam bo padla. Kakor smo v našem listu že ponovno naglasili, je to vprašanje tako, da ne zanima samo Španije, ampak Evropo in posredno ves svet.

Kaj se godi po španskih bojiščih, je končno postranskega pomena, dasi je strašno. V najožjem pomenu besede teče tukaj kri bratov in so žrtve strahovite. Toda za to ne gre. Gre namreč za to, kdo bo sadove te krvave setve — žell Tega pa danes še nikakor ni mogoče reči.

Aleksander Zaimis, večkratni predsednik bivših grških vlad, je umrl na Dunaju.

Obe sporni stranki si med seboj očitata strahovitosti, ki jih ne moremo nadzirati, ampak smo navezani samo na tuja poročila. Taka poročila pa niso verske resnice in je vsakomur na prosto dano, komu in koliko verjame.

Ostala Evropa

živi v znamenju stalnega in močnega trenja in vretja. Pod geslom svetovnega miru ustanavlja diplomacija bloke in zveze raznih držav, ki si stojte sovražno nasproti.

Nemčija

hoče za vsako ceno doseči kolonije, za kar pa je Anglija gluha. Zato Nemčija išče čim ožjih stikov z Balkanom, najmočnejšim francoskim zaveznikom, in z Italijo, nekdanjim nemškimi sovražnikom. Hkratu pospešuje notranjo organizacijo in skuša doseči prijateljske zveze tudi z državami, kjer je malo prijateljskih čuvstev.

Francija

skuša vzlje notranjim težavam in kljub silnemu položaju, v kakršno jo spravlja bližnje špansko sosedstvo, ohraniti mirno kri.

Francija zagotavlja, da hoče braniti demokracijo in si želi miru. Vrednost te želje pa je odvisna od drugih evropskih držav, ki sedanjemu francoskemu režimu s prehudim poudarkom očitajo razdiralne namene.

Italija

je postala vse bolj ljubosumna na Anglijo.

Dokler je še obstajalo italijansko-angleško prijateljstvo, se je zdel položaj Italiji kolikor toliko znošljiv, ker je tedanja razdelitev tradicionalnih sil in moči jamčila nekakšno ravnotežje, ki sicer ni v polni meri odgovarjalo italijanskim težnjam, katerega pa je Rim vendarle upošteval kot nekakšno zgodovinsko nujnost. Z italijansko-abisinsko vojno pa se je položaj bistveno izpremenil. V italijanskih očeh so sedaj na mah pridobile na vrednosti vse politične in strateške postojanke v Sredozemlju. Italijanska sredozemska občutljivost se tako stopnjuje iz dneva v dan. Italija budno motri položaj in z odprtimi očmi

zasleduje vsak nov moment v politiki sredozemskih držav. Čim zapiha malo ostrejši veter, se že boji, da se ne zruši sedanje ravnotežje. S posebno pozornostjo pa zasleduje Italija v zadnjem času francosko in angleško sredozemsko politiko, ker ji očitno niti sedanje francosko niti sedanje angleško zadržanje nista preveč po godu. Zdaj se ji zdi, da hoče Francija zlomiti njen sredozemski vpliv, zdaj spet Anglija, ki je posebno s svojo najnovejšo sredozemsko akcijo zbudila v Italiji domnevo, da pripravlja splošno protiitalijansko ofenzivo v tem predelu Evrope.

Avstrija

bi se rada otresla finančnega nadzorstva Društva narodov. Po razgovorih zastopnikov Avstrije in Madžarske z Mussolinijem v Rimu pričakujejo v najkrajšem času sestanek zunanjih ministrov omenjenih držav na Dunaju.

O čem ministri govore?

Zanimivo je vedeti, o čem ministri teh treh držav razpravljajo. Po njih mnenju je dolžnost Avstrije, Italije in Madžarske: 1. da se oborožujejo, 2. da jasno opredelijo svojo politiko tako, da ne bi ostalo ničesar skritega, in 3. da trdno sklenejo svoje zveze s prijatelji, ki so se izkazali v najbolj težkih trenutkih.

Zadnja točka nekako namiguje na zблиžanje Italije z Malo antanto, zlasti z nami. V koliko bo ta želja postala kri in meso, je danes težko reči. Italija si želi dvostranskih pogodb, Češko-slovaška hoče podonavski pakt. Bomo videli, to je edino, kar je mogoče reči.

† Janez Arih

V četrtek popoldne, 17. septembra je umrl v Srednjem vrhu nad vasjo Gozd pri Kranjski gori posestnik Janez Arih. Doživel je visoko starost 90 let. Vavčar so mu rekli po domače. Bistrega duha je bil vse do poslednjega trenutka življenja. Vzoren gospodar in skrben oče. Nad Gozdom je kraljeval visoko v planinah. Od blizu in daleč so ga poznali. Visoko so ga cenili in spoštovali. Dolga bela brada je častitljivost njegovega obraza še povečala.

Moder mož, ljubezniv in sila prijazen. Nad vse je ljubil planine in gorske velikane. Vsak dan jih je ogledoval z daljnogledom, ko so mu že pešale oči. Krasen je bil pogled z njegove domačije na Martuljkovo skupino, ki kipi na nasprotni strani v nebo.

Dober sosed je bil senatorju tov. dr. Dragu Marušiču. Neizmerno je bil vesel, kadar ga je senator obiskal na domu. Vselej mu je razkazoval planinske vrhove in bil srečen v njegovi družbi.

Dva sina in dve hčeri s sorodstvom žaluje za sivolasim možem. Zadnje čase je vodil Vavčarjevo gospodarstvo njegov sin Franc. Dobro in pametno vodi kmetijo. Hodi po preskušanih stopinjah svojega spoštovanega očeta.

Težko prizadeti družini in sorodnikom naše globoko sožalje, njegovi duši pa večni mir!

Kmetska mladina

Kmetska konjenica

Kmetska mladina prižiga baklo kulture

Po sijajni manifestaciji na pravkar uspešno dokončanem občnem zboru Zveze kmetskih fantov in deklet so se društva vrnila v svoje vasi in pričela z novim delom in novo borbo.

Desetletno delo kmetske mladine na kulturnem in prosvetnem polju naše vasi se pozna ob vsaki priliki. Sproščena misel, samostojno gledanje na vse dogodke v javnem življenju, neodvisno presojanje gospodarskih, kulturnih, političnih in socialnih vprašanj našega podeželja in njegovi odnosi do celote, vse to so sadovi velikih naporov pokreta kmetske mladine.

Naša kmetska mladina pravilno vrednoti vlogo šolanih prijateljev svojega gibanja. To vrednotenje sicer nekaterim ni razumljivo, ker se ne morejo povsem vživeti v nov čas in nove razmere, ali je neizogibno, da bodo prej ali slej spoznali svojo zmoto in postali koristni sodelavci v kmetsko-mladinskem pokretu.

Kmetska mladina je nosilec novega gibanja naše vasi. Ona ustvarja, dela, misli, presoja, tehta in gradi ideologijo kmetskega pokreta. Iz tega njenega duhovnega, moralnega in fizičnega življenja je treba izluščiti zakone, po katerih se mladina ravna in kuje boljšo bodočnost in srečo sebi in svojemu narodu.

Kmetska mladina sama sebe vodi in utira pot svojemu udejstvovanju. In ravno v tem je bistvena razlika med njo in raznimi društvi iz polpreteklega časa. Kmetska mladina ne stika po knjigah in raznih paragrafi, da bi od tam črpala vire svojega dela. Kmetska mladina se ne zateka po navodila h kakemu izumetničenemu filozofskemu sistemu, temveč išče vso silo in moč naravnost iz sebe same, iz kmetske družine, iz kmetskega dela, iz trpljenja in veselja kmetskega naroda. Kmetska mladina se iz knjig le izobražuje, da s pridobljenimi umstvenimi sredstvi vodi uspešnejšo borbo za svoje pravice. Kmetska mladina v kmetskem pokretu ni torej objekt, ki naj bi se ga vodilo in vladalo, temveč je subjekt, ki sam vodi, ustvarja in gradi.

Na tem stališču in v tem spoznanju gre kmetska mladina nevdržema naprej. Za njo ni nepremagljivih ovir. Čim težje so zapreke, tem borbenejše jih podira.

Povorka

Konjeniki, dekleta in fantje so se formirali v povorko, ki je krenila na dirkališče.

Pred pričetkom dirk je otvoril predsednik društva zborovanje ter poudaril naporno delo kmetske mladine, ki je zgradila v št. Juriju krepko trdnjavo kmetske zavedne mladine, ob katero butajo valovi nasprotnikov in se brez uspešno odbijajo.

Dobil je besedo tov. narodni poslanec Albin Koman. V imenu Zveze slovenskih kmetov je pozdravil fante in dekleta ter jim čestital k uspešnemu delu in lepi prireditvi. Poudaril je velik vzgojni pomen društev kmetskih fantov in deklet in važne naloge, ki jih ima organizirana kmetska mladina na kulturnem in prosvetnem polju naše vasi. Društva kmetskih fantov in deklet so samonikel pokret našega podeželja, ki noče služiti nikomur za kake politične eksperimente. Takim poskusom je dal minuli občni zbor Zveze nedvoumen odgovor.

Zveza slovenskih kmetov pričakuje, da bo mladi kmetski pokret z vso svojo razgibanostjo stopil v prve bojne vrste in pomagal priboriti kmetskemu stanu enakopravnost in spoštovanje ter priznaje svojega dela v javnem življenju.

Kmetska mladina mora biti v prvih vrstah v borbi za napredek naše vasi in kmetskega

gospodarstva. Z moralo in kulturo mora pre-
rediti propadajoče človeštvo.

Tov. Koman je žel za svoje bodrilne besede enodušno odobravanje.

Za njim je govoril tov. narodni poslanec Milan Mravlje. V svojem govoru je orisal borben značaj mladega kmetskega pokreta, ki uspešno dovršuje od Matije Gubca započeto borbo za osvoboditev kmetskega stanu.

Kmetska mladina se bori proti paganski miselnosti, ki smatra še danes obdelovanje zemlje za hlapčevsko delo. V dobi suženjstva je bilo vsako delo sramota, posebno pa kmetsko delo. Zato so kmetska in druga dela opravljali le sužnji. Ko je krščanstvo odpravilo suženjstvo in srednjeveški fevdalizem, je s svobodnim kmetom tudi kmetsko delo dobilo ono spoštovanje in veljavo, ki mu po važnosti tudi pripada. Kajti iz tega dela izhaja kruh in življenje vsega človeštva.

Ostanki poganske miselnosti se pa še vedno pojavljajo tu pa tam po naši deželi in kmetska mladina je tista, ki jo mora s svojim kulturnim delom preustrojiti in predrugačiti.

To delo zmagovito vrši kmetsko-mladinski pokret.

Tudi Mravljetova izvajanja so množice v-
harno pozdravile.

Začele so se dirke. Dirkači so bili že pri-
pravljeni. Na dano znamenje so konji skočili.

V galopu je moral napraviti vsak dirkač tri
runde. Proga je bila dolga 1175 m. Z napetostjo
so spremljali gledalci dirkače.

Prvi je prispel na cilj Dremelj Alojz iz Male
vasi v 2 minutah in 4 sekundah.

Drugi Kikelj Jože v 2 minutah 4 sekundah.

Mlatič

Zgodovinske netočnosti

„Slovenec“ prav rad in dostikrat citira zgodovinske dogodke tako, kakor mu kaže odnosno tako, kakor mu je za politično agitacijo potrebno. Na to je naša javnost navajena in smatra takšno pisanje za samo ob sebi umevno. Mimo te svoje lastnosti pa ne more niti takrat, kadar se trudi biti dostojen in objektivni. Tak slučaj je z uvodnikom o pok. Pribičeviću. Naša naloga ni, da popravljamo vse netočnosti, ki so tam navedene ter se omejujemo samo na naslednjo. Piše med drugim: „in tako se je izcimila čudovita zveza z Radičem.“ v katero je potegnil s seboj tudi dr. Žerjava, oziroma dr. Kramerja, Pucelja in vse ostale demokrate. — Pri „Slovincu“, bi morali vedeti, da je bivša SKS sklenila z Radičem sporazum že 1924. leta in je takratni poslanec dr. Pucelj vstopil v HS klub kot hospitant že nekaj let poprej, predno je prišlo do sporazuma med Radičem Pribičevićem. V zgodovini in matematiki so samo številke merodajne, hudobna fantazija pa je samo smešna!

Rdeči prividi

Kadar kdo preveč pije, se pojavi pri njem čudna bolezen. Strup mu namreč pokvari oči in vidi tak nesrečnik bele lise, ki jih smatra za — bele miši.

To je znan pojav, ki je okužil sedaj tudi nekatere politične ljudi. Kakor oni bolniki vidijo vse belo, tako vidijo ti vse rdeče.

Je pa danes v javnem življenju po svetu polno lis. Kakšne so, o tem ne razglabljam. Vemo pa, da se človeku, ki je dovolj lačen, dela rdeče pred očmi. Pa menda vendar ni to že znak za njegovo — politično opredelitev?

Tretji Jeršin Jože v 2 minutah 30 sekundah. V kratkih razdaljah so sledili ostali tekmovalci. Po končanih dirkah so se zbrali fantje in dekleta ter ostali kmetski ljudje na veseličnem prostoru, kjer so bili razglašeni izidi tekem, tekmovalcem pa razdeljene nagrade.

Pevci so zapeli in godba je zopet zaigrala. Razvilo se je neprisliljeno veselje in zabava.

V št. Juriju je bilo v nedeljo lepo.

Konjske dirke v št. Juriju

V št. Juriju pri Grosupljem obstoja marljivo in delovno društvo kmetskih fantov in deklet. Vsako leto prireja tekme koscev ali žanjic. Letos so tekmovali fantje na konjih. Društvo je priredilo konjske dirke. Pomerili so se naši kmetski fantje z domačimi konji.

V nedeljo je bilo v št. Juriju vse živo. Zlepa ne pomnimo toliko ljudstva. Na dvorišču pri Goršiču se je kar trlo ljudi. Tekmovalci so bili že na svojih konjih in domača godba je igrala pod vodstvom neumornega tov. Severja.

Vojnik

Okrožni odbor društev kmetskih fantov in deklet Vojnik sklicuje v nedeljo dne 27. septembra ob 3. uri popoldan v Posojilniški dvorani v Vojniku skupni članski sestanek društev: Vojnik, Frankolovo, Škofja vas, Zg. Hudinja, Ljubečna, Trnovlje, Nova cerkev in Višnja vas.

Ker je to prvi skupni sestanek Vojniškega okrožja, je dnevni red zelo obširen in izredno važen. Udeležba vseh članov je strogo obvezna.

Sestanka naj se udeleži članstvo korporativno, da se bo naš skupni članski sestanek razvil v pravo kmečko manifestacijo, ki naj pokaže vsem nasprotnikom našega pokreta in onim, ki stoje ob strani, da živimo v kmečki slogi, da smo tukaj in da je z nami treba računati!

Kmečka mladina na plan!

Pesem brez pesmi

Oton Zupančič, naš najmočnejši pesnik med živimi, je nekaj zapel:

— Nekdo je sinoči zasviral pri naši zabavi, takoj so mu gosli razbili na glavi.

Pa veš, zakaj? Na uho to novico.

Bil je še mlad, pa je govoril — resnico!

Nekako pred tridesetimi leti je pesnik zapisal te besede. Nekateri jih danes ponavljajo.

Za kaj je takrat šlo, ve vsakdo, kdor pozna našo kulturno zgodovino, za kaj gre danes, sluti le tisti, kdor pozna našo politično sedanost.

Spričo tega mislimo, da trenj nikakor ne bomo izgledili s pesniškimi reki. Kaj bi hodili kakor mačka okrog vrele kaše!

Resnica je namreč samo ena: Življenje gradi in podira po svojih zakonih. Mi jih ne moremo spreminjati, ampak jih lahko samo opazujemo in zapisujemo. To pa je — pesem brez pesmi.

Prvovrstno semensko

pšenico in rž

nudi po ugodnih cenah

»EKONOM« Ljubljana, Kolodvorska 7

Agrarna reforma na Poljskem

Poljska vlada je te dni sprejela zakon o agrarni reformi. Vsa veleposestva, ki so zaradi preobremenjenosti nesposobna uspešno gospodariti, bodo razdeljena med male kmete. Takih kočarjev je na Poljskem zelo veliko, saj imajo veleposestniki še večino zemlje v svojih rokah.

Smrtne obsodbe v Palestini

Pred kratkim je porotno sodišče v Jeruzalemu obsodilo na smrt dva Arabca, ki sta streljala na angleške čete.

To sta prvi dve smrtni obsodbi v nemirih, ki že dolgo azburjajo Palestino.

Ivan Hribar — 85letnik

Dne 19. septembra t. l. je obhajal senator Ivan Hribar 85letnico svojega rojstva.

Že v mladosti je bil navdušen naciona- list. Radi tega je bil izključen iz vseh avstrij-

skih srednjih šol. V službi banke Slavije je prepotoval in spoznal vso Slovenijo in Istro ter navezal živahne stike s Čehi. Bil je dol- gih 13 let ljubljanski župan. V tej dobi se je za Ljubljano pridobil mnogo zaslug. Njegovo delo je ustvaritev temeljev, za poznejši razvoj moderne Ljubljane. Za Hribarjevega župano- vanja je Ljubljana tudi dobila samoslovenske napise, medtem ko je prej imela dvojezične.

Ves čas svojega političnega delovanja je Hribar sodeloval s Čehi. Prišel je tudi v Ru- sijo, med vojno pa ga je Avstrija pahnila naj- prej v ječo, nato pa v izgnanstvo.

Po prevratu je bil Hribar prvi jugoslo- vanski poslanik v Pragi, nato pa prvi kra- ljevi namestnik v Sloveniji. Sedaj je Ivan Hribar član senata.

Krepka natura tega borbenega, široko- grudnega in vedno odločno slovansko orijen- tiranega moža je premagala vse viharje in boje v življenju z občudovanja vredno odpor- nostjo. In tako srečamo Hribarja vzlic njegovi lepi starosti še vedno sredi živahnega dela kot enega najmarkantnejših naših politikov in po- bornikov za naše kulturne ustanove.

Zaslužnemu Slovencu in Slovanu Ivanu Hribarju želimo tudi mi še mnogo zdravih in plodonosnih dni!

Stanje vinogradov v Dravski banovini

Vinogradniki Dravske banovine pridelajo na 25.000 ha vinogradov povprečno nad 500.000 hl vina letno, če gre po sreči. Letos je v krajih, kjer je vinarstvo razširjeno, listna in grozdna peronospora katastrofalno nastopala in povzročila občutno škodo. V krajih z mlačnejšim podnebjem močnejše, v krajih z ostrejšim podnebjem manjše. Nekateri sorte, kakor n. pr. muškati silvanec, zeleni silvanec in renski rizling, so se izkazale kot zelo odporne nasproti peronospori. Druge sorte, posebno laški rizling, burgundi in žlahtnina, pa so se izkazale kot zelo občutljive nasproti peronospori. Manjvredne sorte, kakor n. pr. tantovina, vrhovec, ranfol, so tudi precej kljubovale peronospori. Značilno je, da je letos celo samorodnice napadala peronospora. Poleg peronospore pa je tudi oidij opravil svoje. V mnogih vinogradih smo videli, da je oidij uničil še to malo grozdja, kar ga je peronospora ostalo. V nekaterih vinorodnih predelih je povrh še toča poškodovala vinograde 70 do 100%. O škodi, povzročeni po drugih trtnih boleznih in škod- ljivcih, niti ne govorimo. Stanje vinogradov v Dravski banovini je danes z redkimi izjemami celo žalostno. Ne pretiravamo, če trdimo, da je predvsem grozdna peronospora uničila v sploš- nem do 75% normalne trgatve. To pomeni, da bomo pridelali letos le $\frac{1}{4}$ normalne množine vina, t. j. namesto kakih 500.000 hl le 125.000 hl vina. Izpadek znaša, če so naše predpostavke pravilne, 375.000 hl vina, kar da, računajoč vred- nost 1 litra vina samo 3-50 Din, okrog 130 mil- lionov dinarjev izgube oziroma škode, povzro- čene predvsem po grozdni peronospori.

V današnji splošni gospodarski tiski in po- manjkanju denarnih sredstev marsikateremu vinogradniku ni bilo mogoče nabaviti si pravo- časno modre galice in vsled tega, ker ni zgodaj dovolj začel škropiti, ima 100% škodo. Najbolj so prizadeti največji reveži. Tudi v tem pogledu, da bo dobil vsak vinogradnik, tudi tisti, ki nima gotovine pri rokah, o pravem času modro galico in žveplo, bo s strani merodajnih činiteljev treba nekaj storiti. V bodoče se ne bi smelo več zgo- diti, da bi šlo milijonsko premoženje v izgubo, v največ primerih po lastni krivdi.

Banovina in občine, ki pobirajo trošarino na vino, imajo velik interes na tem, da naše vinarstvo uspeva. Na njih je, da podprejo ob- uožanega vinogradnika predvsem glede pravo- časne dobave modre galice. Že letos si marsi- kateri vinogradnik ni mogel pravočasno naba-

viti galice, drugo leto pa bo v tem oziru še slabše, posebno za tiste, ki jim je peronospora ali toča ali oboje vzela vse.

Merodajni činitelji naj bi že sedaj razmiš- ljali o tem, kako bi bilo mogoče in kaj naj se ukrene, da bo v bodoče tudi najrevnejši vino- gradnik pravočasno dobil predvsem modro ga- lico in žveplo.

Zemljarina z dokladami vred naj bi se ura- doma črtala letos za vse vinograde, ki so 50 do 100% oškodovani po peronospori ali toči.

Ker bo letos vina v Dravski banovini malo, je pričakovati, da bodo cene vinu poskočile vsaj takrat, ko bodo izčrpane stare zaloge. Vinograd- nikom, ki bodo kaj brali, svetujemo, da se s pro- dajo vinskega mošta ne prenačijo, posebno ta- krat ne, če kupec ne bo nudil boljše cene nego zadnja leta. Letošnji vinski mošt bo izborne ka- kovosti, katero smemo pričakovati z ozirom na trajno lepo vreme, ki smo ga imeli meseca avgu- sta in do sedaj septembra. Predpogoj za izborna kakovost je seveda pozna trgatve, zato se ž njo ne prenačimo.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino
v Mariboru.

Novice

× Zakaj se današnje perilo tako hitro trga? Krivda je v tem, ker gospodinja štedi na ne- pravem mestu. Kupuje slabo in poceni milo, to- da ima zato predčasno izdatke za novo perilo. Če uporabljate za pranje Schichtovo Jelen milo, tedaj ste lahko prepričani, da vam bo perilo dalje trajalo in da bo vedno kot novo.

× Pri nakupu treba paziti na kakovost! Ko nabavljate novo perilo, je Vaša največja skrb, da li bo trajno. Trajnost pa ni odvisna toliko od samega perila, kolikor od načina pranja. Perite zato samo z odličnim jedratim milom, kakor je Schichtovo Jelen milo, ker boste na ta način ohranili trajnost Vašega perila in si prištedili nove izdatke.

× Milo se od mila razlikuje. O tem se boste najbolje prepričali, ako predčasno morate na- bavljati novo perilo. Za pranje vzemite zato sa- mo Schichtovo Jelen milo, ker ste lahko uver- jeni, da je izdelano iz najboljših sirovin; je šted- ljivo pri uporabi in varuje Vaše perilo.

× Milijonske škode po volkovih. Časopisi poročajo, da napravijo volkovi v južnih krajih naše države vsako leto za najmanj 2 do 3 mili- jone dinarjev škode na samih ovcah in kozah. Škoda, ki jo povzročajo volkovi na divjadi tu ni všteta, ki pa gre gotovo tudi v visoke vsote, čeprav se to ne opazi na način kakor pri do- mačih živalih. Veterinarski odseki nekaterih bankih uprav so začeli že pred nekaj leti ve- like akcije za pokončavanje volkov z zastruplje- vanjem. Letos pa nameravajo akcijo še poživeti na ta način, da bodo postavili po srezih potrebne instruktore, ki bodo poučevali kmetstvo prebi- valstvo, kako se z raznimistrupi uničuje to škodljivo zverjad, ki je prava šiba božja za južne kraje naše države.

× V Litiji je razrešena občinska uprava z županom g. Francem Lajovicem na čelu. Do ob- činskih volitev dne 25. oktobra bo županoval na podlagi banove odredbe g. Luka Bizjak, upoko- jeni skladiščnik predilnice. Za nekaj časa pre- vzame tudi cestno načelstvo. Uprava, ki je z ban- skim odlokom razrešena, ima namreč pravico pritožbe na notranjega ministra oziroma na upravno sodišče, toda pritožba nima odločilne moči.

× V Laznici pri Limbušu so zasačili v hle- vu posestnice Elizabete Žagarjeve tatu — konj- skih repov. To je 47letni delavec Vinko Špurer, doma iz Košakov. Zasačil ga je domači hlapec, nakar so se ljudje spustili na lov za njim in ga tudi kmalu dobili v pest. Pri tatu, ki se je ob- upno branil, so dobili dva konjska repa, več ključev, s katerimi je odpiral hleve, pa nekaj česna, loja in mila, kar je med striženjem da- jal konjem. Špurer bo moral svojo obrt zagovar- jati pred sodiščem.

× Dve novi nagrobni. Zorko Prelovec: Št. 1: Vse na svetu mine. Št. 2: Gozdnič je že ze- len (Prijetelju pred domom). Samozaložba. Cena partituri 3 din, pri večjem naročilu popust. Na- šim pevskim zborom je novih, pevnih, lahkih na- grobnic že kedaj manjkalo. Morda bodo te nove izdaje potrebne odpomogle.

× Perilo je dražje od mila. Mnogo gospodinj štedi pri milu in pri tem pozabi, da poceni in slabo milo more predčasno uničiti perilo. Vsa- ka gospodinja štedi, če za pranje svojega dra- gega perila uporablja čisto jedrnat milo, kakor je znano in priljubljeno Schichtovo milo z za- ščitnim žigom Jelen. Izkušene gospodinjje zna- o ceniti dobro kakovost tega mila in so ponosne na svoje belo perilo.

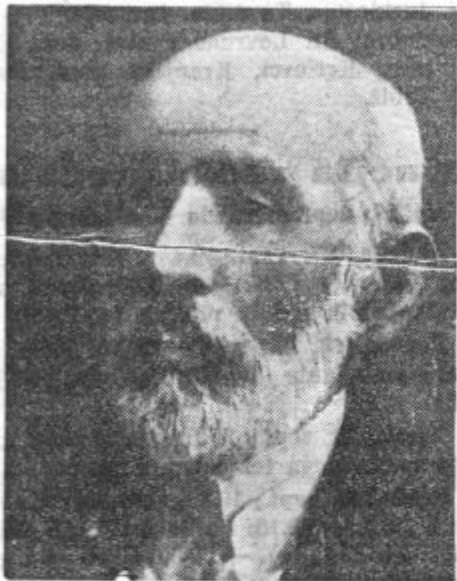
× Kongres Zveze mest kr. Jugoslavije je bil otvorjen preteklo nedeljo na Cetinju. Udele- žilo se ga je 50 zastopnikov jugoslovanskih mest.

× Novi rudniki zlata, srebra, svineca in bakra bodo v kratkem otvorjeni v Jugoslaviji. V dolini reke Strumice in pri Dojranskem jezeru so se nahajali že za časa macedonskega kralja Ale- ksandra Velikega in kasneje v rimskih časih bogati rudniki zlata in srebra. Kasneje so bili ti rudniki opuščeni in danes se dobe za njimi le še slabi sledovi. Raziskavanja so pa dognala, da se nahaja v teh krajih še ogromno bakrene in svin- čene rude z bogato primesjo zlata in srebra. Organizirale so se že močne inozemske finančne grupe, ki bodo ponovno odprle bogate rudnike.

× Zaščita vina »Ljutomerčan«. Po dolgo- trajnem prizadevanju Vinarske podružnice v Ljutomeru je zaznamovati prvi uspeh tega truda. Po odobritvi oblasti se bo ustanovila za zaščito nova zadruga v Ljutomeru, ki bo imela pred- vsem nalogo, da v smislu zakona in pravilnika o vinu zaščiti ime izvora pristnega ljutomerčana. Ustanovna skupščina te zadruga bo v nedeljo dne 27. septembra 1936 ob 9. uri v prostorih g. Zavrtnika v Ljutomeru. Pripravljalni odbor vabi na to skupščino vse vinogradnike iz ljuto- merške okolice. Kdor še ni prijavil pristopa k »Zaščiti«, naj to stori na tem zborovanju. Napro- šen je g. dir. Žmavc za poročevalca.

× Umrla je v Stični na svojem domu gospa Marija Klavsova, učiteljica na Vel. Gabru.

Davorin Jenko

naše gore list, dobi končno v svojem rojstnem kraju spomenik. Preprost, kakor naš kmet, iz katerega je Jenko izšel, bo tudi njegov pomnik. Trden — kakor naš kmet — in živ pa ostane spomin na Jenka v njegovih skladbah. Kar je iz naroda prejel, je narodu postoteno dal — in to je njegova večna zasluga.

× »Naš dan.« V Kamniku je začel izhajati nov mladinski list pod naslovom »Naš dan«. List bo izhajal v obliki revije kot mesečnik in je namenjen predvsem šolski mladini. Urednik je Milkovič Adam. Sodelujejo pa gg. Albreht, Zupanec, Bitenc i. dr.

× Iz Peršetinev je bila 45letna posestnica Marija Novakova, ki jo je neki voznik pripeljal mrtvo v Ptuj. Zastrupljena je bila z arsenikom. Ko je odšla z doma, je imela pri sebi 1400 Din, pri mrtvi pa niso našli nobenega denarja. Če se je zastrupila sama in kdo jo je okradel, je doslej ostalo nepojasnjeno.

× V Murskih Petrovcih so našli v vodnjaku utopljenega občinskega delovodjo Janeza Gaborja iz Petanjcev 10. Bržkone je po nesrečnem naključju omahnil v vodnjak in utonil.

× V Jugoslaviji bo znašal po uradnih podatkih letošnji pridelek grozdja v meterskih slotih (po banovinah): Vardarska 208.106, Vrbaška 5416, Dravska 414.913, Drinska 88.561, Dunavska 2.757.127, Zetska 156.791, Moravska 1.124.348, Primorska 1.123.684, Savska 1 milijon 155.522, uprava mesta Beograda 45.000. — Skupaj torej 6 milijonov 979 tisoč 468 meterskih stotov (kvintalov). Kakovost je med srednjo in dobro.

× Sedež islamskega cerkvenega poglavarja v Sarajevu. V Sarajevu se je vršil pred nekaj dnevi sestanek vseh predstavnikov islamske vere, kjer je bilo sklenjeno, da se prenese sedež islamskega cerkvenega poglavarja iz Beograda v Sarajevo.

× Velik požar v Sisku. V znanih Tesličevih tvornicah za špirit in alkoholne pijače je nastal pred nekaj dnevi v oddelku za polnjenje steklenic velik požar, ki je uničil vse stroje in del zaloge izgotovljenih pijač. Škoda znaša baje več milijonov.

× Zeleni prapor je naslov naši kmetiški himni. Besedilo je spesnil Griša Koritnik, za moški zbor pa uglasbil Zorko Prelovec, za godbo na pihala priredil višji kapelnik dr. Josip Čerin. Založba »Grudec«. Vsi naši moški zbori bi si morali omisliti to svojo himno, ki ni težka, a vzpodbujajoča in navduševalna.

Pišite ponjo upravi »Grudec«.

× Nove nagrobnice, lahke in ušesom prijetne je zložil Anton Jobst, priznani organist in skladatelj v Zireh. Tri so litografirane na 4 straneh in stane izvod 5 din. Naročajo se na skladateljev naslov: Anton Jobst, Ziri, Gorenjsko.

× Enodnevní tečaj o brezalkoholnih sadnih in grozdnih pijačah se vrši v sredo, dne 30. septembra t. l. na banovinskih vinarski in sadjar-

ski šoli v Mariboru. Tečaj, ki je brezplačen, je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano skrbe tečajniki sami. Prijave je poslati pravočasno ravnateljstvu šole.

× Izredni občini zbor Podružnice Slovenskega Planinskega društva v Bohinjski Srednji vasi bo v nedeljo dne 4. oktobra 1936 ob 14. uri v dvorani Občinskega doma Srednja vas. Dnevni red: poročilo predsednika, poročilo revizije, rešitev pritožb, sprejetje pravil, volitev odbora in sklep najetja posojila. — Predsednik: Hodnik.

× V Begunjah pri Cerknici so v trgovino trgovca L. Medena vlomili neznanci vlomilci. Odnesli so precej raznega blaga, močno so pa poškodovali tudi inventar. Po dosedanjih ugotovitvah ima g. Meden radi tega obiska okrog 20 tisoč dinarjev škode.

× Na Vukovskem vrhu v Slovenskih goricah se je ustrelila 30letna posestnica Marija Vezjak. V Mariboru je prodala okrog 150 kg sliv. Med vožnjo domov se je ustavljala v raznih gostilnah in se precej opila. Doma je še zahtevala vina, ki ga ji je pa mož z ozirom na njeno stanje odklonil. To jo je tako ujezilo, da je odšla v sosednjo sobo, vzela samokres in se ustrelila naravnost v srce. Bila je takoj mrtva.

Prvovrstno sadno drevje:

jablane, hruške, breskve, črešnje, višnje, marelice, orehe, češplje in cepljene trte najrazličnejših sort po konkurenčnih cenah

Zahtevajte cenik!

**KMETIJSKA DRUŽBA
V LJUBLJANI**

× V Bistrici pri Limbušu je požar uničil gospodarsko poslopje in klet posestniku Francu Mašatu. Poslopje je bilo leseno, škoda pa znaša kakih 60.000 Din.

× V Leskovcu pri Pragerskem je nedavno dvakrat zapored divjal požar. Najprej je zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Stanku Pogorevcu. Škoda znaša 20 tisoč dinarjev. Dva dni za tem pa je pogorelo več gospodarskih poslopij posestnika Blaža Pivka, ki ima radi tega nad 100 tisoč dinarjev škode. V nobenem primeru ni bilo mogoče ugotoviti, kako je požar nastal.

× Izvoz našega vina na Češkoslovaško je letos v prvi polovici leta precej nazadovao. Lani smo namreč v tem času izvozili 38.000 hl vina, letos pa samo 31.000 hl.

× V Ljubljani se je na Večni poti obesil brezposelnj trgovski pomočnik S. Baznik. Vendar so ga še pravočasno našli in prepeljali v bolnišnico, kjer se je z zdravnikom posrečilo, da so mu rešili življenje.

× Med postajama Hrastnik in Trbovlje se je smrtno ponesrečil 28letni progovni delavec Karol Majcen. Ko se je umikal vlakom, je ostal preblizu tira in ga je lokomotiva osebnega vlaka zadela v glavo. Pri padcu je podrl na tla še tovariša Ignaca Parfanta, ki je tudi stal ob progi. Parfant se je močno poškodoval, Majcen pa je obležal mrtev.

× Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Madžarsko so se pričela v ponedeljek v Budimpešti. Naša delegacija je že odpotovala na Madžarsko.

× Ruski pisatelj Dančenko je umrl pretekli petek v Pragi, kjer je živel kot begunec. Star je bil 92 let.

× Bolgarski živinozdravniki v Jugoslaviji. Te dni je prispela v Jugoslavijo večja skupina bolgarskih živinozdravnikov. V ponedeljek so prišli v Ljubljano, kjer so bili navdušeno sprejeti.

Razno

Japonska potrpežljivost

Kako velika, za naše pojme vprav neskončna je azijska potrpežljivost, priča najbolj zgovorno okolnost, da si je v Tokiju dovolil neki časopis tole pristno azijsko posebnost:

Pred 20 leti je začel v časopisu izhajati roman, ki se vleče od številke — do danes in ga še ni kraj! Pisatelj tega romana je pred petimi leti umrl, nadaljevanje nenavadnega leposlovnega dela pa je prevzel — njegov sin. Doslej je izšlo 7300 nadaljevanj tega romana in kdove koliko čitateljev je med tem že leglo v grob, ne da bi bili mogli izvedeti, kako se bo roman končal. Po dolgih letih je sedaj uredništvo napovedalo, da bodo potrpežljivi čitatelji že čez nekaj mesecev, lahko čitali tudi — konec tega čudovitega romana.

Vlada toži — radi žaljenja časti

Medtem ko se po nekaterih državah vlade zavarujejo proti časopisnemu napadanju s cenzurami, si v Švici pomagajo drugače.

Zvezni svet je namreč te dni sklenil, da bo proti dvema komunističnima in enemu socialističnemu listu v Baslu, oziroma Curihu, vložil tožbo radi žaljenja časti. Vsi trije listi so namreč že nekaj časa ostro napadali vlado in bodo morali sedaj pred sodiščem utemeljevati in dokazovati upravičenost svojih trditvev — ali se pa opravičiti, oziroma nositi posledice.

Oboje je seveda precej žaljava in morda še bolj neprijetna zadeva kakor drugod običajno striženje.

Po svetu

■ Nove rastline za pridelovanje kavčuka. V Italiji so odkrili dve rastlini (Parthenium Argentatum in Tarraracum), ki vsebujeta znatne količine kavčuka. Zato bodo v prihodnjem letu močno pospešili gojitev imenovanih rastlin.

■ Nova vrsta žitaric. V Monakovem (Nemčija) se je učenjakom posrečilo, da so s križanjem pšenice in rži vzgojili novo vrsto žitaric. Po dosedanjih opazovanjih trdijo, da nova žitarica daje znatno večji pridelek.

■ Izvoz svinj iz Poljske se je letos povečal. V prvih 7 mesecih tega leta je Poljska izvozila 114.820 svinj v vrednosti 15'3 milijonov zlotov, medtem ko je lani v istem razdobju izvozila samo 83.074 svinj v vrednosti 8 milijonov.

■ Lasulje — državni nevarno orožje. V Indiji so se ljudje pri raznih organiziranih uporih v vstajah posluževali za tajna vohunska sporočila — lasulj. Vanje in pódnje so namreč vlagali listke s takimi vestmi, ki niso smele oblastem na ušesa. Spretnost angleške policije pa je kmalu izvohala in razkrinkala ta način vohunske poročevalske službe. Zato je zdaj guverner v Singapur-u izdal odredbo, ki je kratka, a temeljita: Vsakdo, bodi moški ali ženska, je osumljen vohunstva, kakor hitro izve oblast, da nosi lasuljo. — Ker pa si ženske menda ne bodo dale vzeti pravice, da bi smele včasih z umetnimi lasmi malo priskočiti na pomoč pomanjkljivi lepoti, utegne radi te odredbe nastati še mnogo hudih sporov. Verjetno pa je, da angleške oblasti ne bodo popustile in bo torej v Indiji ostala — lasulja le državni nevarni element.

■ Spomenik iz uralskega kamenja. Ruski delavci od Urala so poslali v Pariz nagrobni spomenik, izklesan iz dragocenega uralskega kamenja za znanega delavskega pisatelja Henrija Barbussa.

□ Velike izvire nafte so našli v severnem Kavkazu. V kavkaških pokrajinah se že sedaj nahajajo največji petrolejski vreleci.

□ Tudi Finska so oborožuje in je v to svrhu povečala letošnji vojni proračun za 45 milijonov mark.

□ Pridobivanje zlata na Alijaski iz leta v leto raste. Od l. 1888. do danes so pridobili za 140 milijonov funtov šterlingov zlata, srebra in drugih dragocenih kovin. Lansko leto so pridobili za 3 milijone funtov šterlingov zlata. Alijasko so kupile Združene ameriške države od Rusije l. 1867. za poldrug milijon funtov šterlingov. Torej zelo vredna kupnja za Američane.

□ Že 20 let ne more padeti Francoz Izidor Grun, ki ga je v svetovni vojni pretresla granata. Kljub temu pa opravlja mož svojo službo brez vseh težav. Odpočije se leže. Mož je te dni prodal svoje možgane znanstvenemu zavodu Rockefeller za 50.000 frankov. Znanstveni zavod bo vzel možgane po njegovi smrti.

□ Papež Pij XI. pripravlja veliko akcijo proti širjenju komunizma v zapadno evropskih državah. Njegov tajnik kardinal Pacelli bo obiskal kakor poročajo listi, evropske vlade in se z njimi dogovoril o borbi zoper razdiralni komunizem.

Žrebanje Tobačnih srečk

Pri žrebanju, ki se je vršilo dne 14. septembra t. l., so bile amortizirane sledeče serije:

33, 196, 242, 243, 547, 779, 783, 1033, 1054, 1187, 1211, 1578, 1708, 2041, 2151, 2385, 2543, 2707, 2715, 2945, 3022, 3250, 3342, 3462,

3700, 3869, 4045, 4243, 4302, 4465, 4548, 4590, 4697, 4924, 4951, 5023, 5166, 5450, 5484, 5619, 5766, 5865, 6016, 6057, 6075, 6146, 6340, 6568, 6725, 6766, 7070, 7299, 7434, 8098, 8147, 8267, 8278, 8510, 8572, 8716, 8736, 8921, 9221, 9362, 9411, 9469, 9518, 9522, 9528, 9603.

Večje dobitke so zadele naslednje serije: ser. 7375 št. 75 Din 75.000; ser. 1001 št. 14 Din 2.000; ser. 1210 št. 76 Din 500; ser. 1477 št. 71 Din 500.

Po 100 dinarjev so zadele naslednje serije: ser. 350 št. 46; ser. 639 št. 65; ser. 1287 št. 74; ser. 1758 št. 44; ser. 2298 št. 84; ser. 3178 št. 53; ser. 3266 št. 3; ser. 4535 št. 3; ser. 4716 št. 79; ser. 5391 št. 29.

Po 50 dinarjev so zadele naslednje serije: ser. 197 št. 85; ser. 825 št. 52; ser. 932 št. 87; ser. 1464 št. 66; ser. 1554 št. 28; ser. 1926 št. 46; ser. 2359 št. 31; ser. 3404 št. 89; ser. 3669 št. 86; ser. 4329 št. 91; ser. 5472 št. 78; ser. 5700 št. 59; ser. 6133 št. 74; ser. 6931 št. 16; ser. 7028 št. 58; ser. 7379 št. 41; ser. 7869 št. 59; ser. 7971 št. 26; ser. 8854 št. 77.

Sejmi

27. septembra: Koprivnik, Krka, Trava, Sv. Urban pri Ptuj.

28. septembra: Bučka, Dovje, Nova vas na Blokah, Završe, Lesce, Muta.

29. septembra: Mirna peč, Mengeš, Grosuplje, Gor. Lendava, Rovte pri Logatcu, Drnovo, Škofja Loka, Dol. Lendava, Loka, Sv. Barbara, Sv. Lovrenc na Ptuj. polju, Marenberg, Cmurek, Šoštanj, Veržej, Vildon, Pilštanj.

1. oktobra: Stari trg, Mokronog, Podčetrtek, Jurklošter, Turnišče, Prevalje.

3. oktobra: Sv. Lovrenc v Slov. gor., Kostrivnica, Križevci, Kranjska gora, Radgona, Trbiž.

Važnejša radio predavanja

od 27. septembra do 4. oktobra 1936.

Nedelja, 27. sept.: 9.45: Verski govor (g. prior Valerian Učak) — 17.00: Kmet. ura: O brezalkoholnih sadnih pijačah (g. Priol).

Ponedeljek, 28. sept.: 19.30: Naše veterinarske ambulante (dr. Kester, univ. prof. prof.).

Torek, 29. sept.: 20.10: Zmagovalci z letošnjega nagradnega tekmovanja harmonikarjev.

Sreda, 30. sept.: 19.30: Osvojitelj Kajmakčalana l. 1916. — 20.10: Po Bolgariji (II. del, gosp. prof. Silvo Kranjec). — 22.30: Citre solo, g. Emil Mezgolits.

Petek, 2. okt.: 18.00: Žena na olimpijadi (gdč. Iva Pregelj). — 18.40: O oporokah (g. sodnik Valentin Bidovec).

Sobota, 3. okt.: 20.00: Zunanja politika (g. dr. Alojzij Kuhar).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'00
1 nemška marka	Din 17'68
1 švicarski frank	Din 14'29
1 angleški funt	Din 222'—
1 avstrijski šiling	Din 9'60
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81

»EKONOM« zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohn«, Vel. Kikinda, in »Jelovšek, Vrhnika.

MOŠT

iz grozdja, kakor vse sadne sokove, lahko stalno pripravite za uporabo v vsem letu

BREZ VSAKIH APARATOV
BREZ STROKOVNE PRIPRAVE
BREZ IZGUBE CASA

s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijensko!

Odobreno po ministrstvu za kmetijstvo.

Navodila in cenik pošilja brezplačno:

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **IZJEMNO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalažanje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12^{1/2} in od 3—4^{1/2}, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12^{1/2} ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: Din 35.000.000'— Rezerve: Din 1.500.000'—

